

การศึกษารวมและวิเคราะห์ข้อมูลการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนเพื่ออุตสาหกรรม

จังหวัดสุพรรณบุรี ^{1/}

study on Planting Baby Corn for Canning Industry

at Suphan Buri

Abstract

Survey and data analysis on baby corn production as raw materials for canning industry and been done in the crop year of 1989 at Amphoe Songpinong Suphan Buri Province from January to May. The planted area which was converted from sugarcane for the purposes of diversity of crops, labors and farm resources. Four farms were selected as representative sample in data collection and analysis. The result shown that 6 crops can be grown incase of planting with seperated plots and 3 times by rotation. Yield in average of fresh pod was 1267 kilograme per rai which obtained income of 3,559.68 baht and 2,183 baht profit within 60 days. Baby corn stem with leaves, husk and silk are a very high nutrition in feeding to dairy or fattening cows.

บทคัดย่อ

ศึกษาผลตอบแทนการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนเพื่ออุตสาหกรรม ในพื้นที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งพื้นที่เดิมเป็นสภาพไร่อาศัยน้ำฝนปลูกอ้อยเป็นหลัก เมื่อโครงการแม่กลองใหญ่ ได้ขยายพื้นที่ชลประทานเข้าไปในพื้นที่ดังกล่าวและมีการจัดรูปที่ดินแบบประชาอาสาเกิดขึ้น การศึกษาหาความเป็นไปได้และผลตอบแทนการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนเพื่ออุตสาหกรรม โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชนและเกษตรกร พบว่าข้าวโพดฝักอ่อนเป็นพืชที่น่าสนใจอีกพืชหนึ่งในท้องที่ดังกล่าวเพราะอายุการเก็บเกี่ยวสั้น (50-60 วัน) ปลูกได้ 4-5 ครั้งต่อปี ให้ผลตอบแทนเป็นรายได้สูงในเวลาสั้น เหมาะสมกับเกษตรกรรายย่อยที่มีที่ดินทำกินน้อย เพราะมีการกระจายแรงงานในครัวเรือนและอาจพัฒนาให้เกษตรกรมีรายได้เป็นรายสัปดาห์ได้หากแบ่งพื้นที่หะยอยปลูกไม่ซ้ำที่เดิม มีตลาดรองรับแน่นอนโดยมีการรับซื้อที่ฟาร์มหรือจตุรวมในราคาประกันและมีเจ้าหน้าที่ภาคสนามคอยให้คำแนะนำวิธีการปลูกและปฏิบัติทุกขั้นตอน เพื่อให้ได้ฝักที่มีขนาดตรงตามมาตรฐานของโรงงานและตลาดต่างประเทศในลักษณะการพึ่งพาซึ่งกันและกัน

1/ วิเชียร ศะศิประภา

ศศิธร ไสววรรณ

สมพงษ์ ศรีศักดิ์

ปรีชา จำปาเงิน

ไพรัช ด่วงทิบูลย์

สมบัติ นิมเงิน

พงษ์ศักดิ์ รัตนวราหะ

บุญศรี อินทร์น้อย

หน่วยวิจัยและพัฒนาระบบการทำฟาร์มสุพรรณบุรี สถาบันวิจัยการทำฟาร์ม

ผลการศึกษาจากเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 4 ราย ซึ่งปลูกประมาณเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2532 ปรากฏว่ารายที่ 1 ปลูกและเก็บเกี่ยวได้ 6 ครั้ง เนื่องจากปลูกไม่ซ้ำที่เดิม ส่วนรายอื่น ๆ ปลูกได้ 3 ครั้ง จากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าได้ผลผลิตเฉลี่ย 1,267 กิโลกรัมต่อไร่ รายได้เฉลี่ยไร่ละ 3,559.68 บาท ต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 1,376.42 บาท ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยไร่ละ 2,183.26 บาท นอกจากนี้ยังพบว่าต้นสด คอกยอด (ช่อเกสรตัวผู้) เปลือกฝักและไหมยังสามารถขายให้กับผู้เลี้ยงโคนมและโคขุนในท้องที่ใกล้เคียงเป็นรายได้เสริมอีกส่วนหนึ่ง หรืออาจใช้เลี้ยงสัตว์ในฟาร์มของเกษตรกรได้ด้วย คำนำ

หน่วยวิจัยและพัฒนาระบบการทำฟาร์มสุพรรณบุรี ได้ร่วมกับโรงงานอุตสาหกรรมการเกษตรศรีพูนทรัพย์เทรตตั้งจำกัด อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ดำเนินการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนเพื่ออุตสาหกรรม ซึ่งได้คัดเลือกตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นพื้นที่เป้าหมายโดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 เป็นต้นมา เนื่องจากเป็นเขตพื้นที่ปลูกพืชไร่อาศัยน้ำชลประทาน พืชที่ปลูกกันมากได้แก่ อ้อย และเมื่อหลังจากเก็บเกี่ยวอ้อยแล้วเกษตรกรจะมีเวลาว่าง ถ้าหากเกษตรกรแบ่งพื้นที่ปลูกอ้อยบางส่วนมาปลูกข้าวโพดฝักอ่อนแล้วก็สามารถเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรมีเงินใช้จ่ายหมุนเวียนตลอดทั้งปี ทั้งนี้เพราะข้าวโพดฝักอ่อนเป็นพืชที่มีอายุการเก็บเกี่ยวสั้น คือ ประมาณ 50-60 วัน เท่านั้นซึ่งสามารถปลูกได้ประมาณ 4-5 รุ่น/ปี และในขณะนี้ตลาดของข้าวโพดฝักอ่อนนับวันจะขยายตัวสูงขึ้นมากเพราะความต้องการมีสูงทั้งในยุโรป อเมริกา และญี่ปุ่น ทั้งในรูปบรรจุกระป๋องและฝักสดบรรจุกล่องแช่แข็ง รวมทั้งตลาดท้องถิ่นและตลาดกลางในกรุงเทพมหานคร อนาคตของการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนและตลาดจึงยังคงสดใส ทั้งยังสามารถขยายเนื้อที่การปลูกออกไปได้อีกมาก รวมทั้งมีโรงงานอุตสาหกรรมให้การสนับสนุนและรับประกันราคาขั้นต่ำของผลผลิตที่ได้ในรูปของการเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันในการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจึงเป็นเรื่องจำเป็นอีกประการหนึ่ง เพื่อจะนำผลมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและขยายการผลิตต่อไป

อุปกรณ์

1. แบบสอบถาม
2. การวางบัญชีฟาร์ม

วิธีการ

1. ดำเนินงาน ปี 2532 โดยการคัดเลือกเกษตรกร จำนวน 4 ราย ในพื้นที่ตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
2. หน่วยฯ ได้ดำเนินการประสานงานร่วมให้คำแนะนำในด้านวิชาการ และวิธีการปฏิบัติดูแลรักษา ตั้งแต่เริ่มปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยว อย่างใกล้ชิด และประสานงานกับทางโรงงานอุตสาหกรรมในช่วงการรับซื้อและขนส่งผลผลิตข้าวโพดฝักอ่อนอย่างต่อเนื่อง

3. ให้คำแนะนำและข้อปฏิบัติสำหรับเกษตรกรที่ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนเพื่ออุตสาหกรรม โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 การเตรียมดินไถปรับพื้นที่และซักร่องเช่นเดียวกับการทำไร่อ้อย

3.2 การปลูก - โดยปลูกบริเวณฐานของสันร่อง ทั้ง 2 ด้าน
 - ใช้ระยะปลูก 50 x 50 เซนติเมตร
 - อัตราเมล็ดพันธุ์ 6 กิโลกรัม/ไร่
 - พันธุ์ที่ปลูกในฤดูแล้ง ไพโอเนีย # 3272 และแปซิฟิก # 1

3.3 การดูแลรักษา - พันธุ์ที่ปลูกในฤดูฝน สุวรรณ 3

- การให้น้ำทุก 3-7 วัน/ครั้ง
- การใส่ปุ๋ย จำนวน 3 ครั้ง คือ
 - ครั้งที่ 1 ปุ๋ยรองพื้นขณะเริ่มปลูกสูตร 15-15-15 อัตรา 40 กิโลกรัม/ไร่
 - ครั้งที่ 2 อายุ 25 วัน สูตร 46-0-0 อัตรา 25-50 กิโลกรัม/ไร่
 - ครั้งที่ 3 อายุ 40 วัน สูตร 46-0-0 อัตรา 25-50 กิโลกรัม/ไร่
- การใช้สารเคมี ใช้สารเคมีคุมวัชพืชจำพวกอะทราซีน หลังจากปลูกเสร็จเรียบร้อยแล้ว

3.4 การเก็บเกี่ยวหลังจากปลูกแล้วประมาณ 38 - 45 วัน ต้องดึงช่อดอกตัวผู้ ออกก่อนที่ดอกจะบาน อีกประมาณ 3-5 วันจะเริ่มเก็บเกี่ยวฝักแรกได้ โดยจะทยอยเก็บเกี่ยวได้หมดแต่ละรุ่นใช้เวลา 7-10 วัน อาจเก็บทุกวันหรือวันเว้นวัน
 เวลาและสถานที่

ได้ทำการวิจัยตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2532 เป็นต้นมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ที่หมู่ 5, หมู่ 7 และหมู่ 10 ตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ในปี พ.ศ. 2532 เกษตรกรได้ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนได้ประมาณ 3 รุ่น สำหรับรายที่ปลูกไม่ซ้ำที่เดิมสามารถปลูกได้ 6 รุ่น ช่วงเวลาแต่ละรุ่นห่างกันประมาณ 5-10 วัน

ผลและวิจารณ์ผลการศึกษา

จากผลการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนเพื่ออุตสาหกรรม ตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเกษตรกรเริ่มปลูก ปี พ.ศ. 2532 รวม 3 รุ่น จำนวนเกษตรกร 4 ราย สำหรับอีกหนึ่งรายปลูกทยอยไม่ซ้ำที่เดิมได้ 6 รุ่น

1. การปลูกข้าวโพดฝักอ่อนในปี พ.ศ. 2532 ซึ่งสามารถปลูกข้าวโพดฝักอ่อนได้ 3 รุ่น และ 6 รุ่น ได้ทำการศึกษาข้อมูลจากเกษตรกร 4 ราย ในพื้นที่ระหว่าง .75 - 15 ไร่/รุ่น ในการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในแต่ละรายดังนี้ 1,397.78, 1,640.00, 1,221.12 และ 1,246.76 บาท/ไร่ (ตารางที่ 2) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่รับน้ำ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสูบน้ำ ชนิดของเมล็ดพันธุ์การใช้แรงงานและสารเคมีต่าง ๆ

2. ผลการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนของเกษตรกร ในปี พ.ศ. 2532 พบว่าการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนในพื้นที่ 1.25 ไร่ ให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงสุด (1,692 กก./ไร่) รองลงมาได้แก่ พื้นที่ .75 ไร่ และพื้นที่ 5.5 ไร่ซึ่งได้ผลผลิต (1,572, 1,158 กก./ไร่) ตามลำดับ สำหรับพื้นที่ 15 ไร่ ให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำสุด คือ 648.17 กิโลกรัม/ไร่ (ตารางที่ 1)

3. รายได้เหนือต้นทุนผันแปรในการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนเฉลี่ยต่อไร่ของเกษตรกร พบว่าการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนในพื้นที่ .75 ไร่ ได้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรสูงสุด รองลงมาได้แก่ พื้นที่ 1.25 ไร่ และพื้นที่ 5.5 ไร่ สำหรับพื้นที่ 15 ไร่ ให้ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ต่ำสุด โดยมีผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเป็นดังนี้ คือ 3,188.55 รองลงมาได้แก่ 2,980.93, 2,002.88 และ 560.70 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

4. จากผลการศึกษาข้าวโพดฝักอ่อนทั้งเปลือก (โดยการสุ่มตัวอย่าง) ประมาณ 800 - 1,000 กิโลกรัมเมื่อปอกเปลือกออกแล้วจะเหลือฝักอ่อนหนักประมาณ 114-143 กิโลกรัม และมีน้ำหนักเปลือกกับไหมหนักประมาณ 686-858 กิโลกรัม และข้าวโพดฝักอ่อนทั้งเปลือกประมาณ 25-28 ฝัก จะหนัก 1 กิโลกรัมหรือข้าวโพดฝักอ่อนปอกเปลือกแล้วจำนวน 175-196 ฝัก จะหนัก 1 กิโลกรัม ในพื้นที่ 1 ไร่ จะมีจำนวนต้นประมาณ 19,200 ต้น เมื่อออกดอกแล้วดึงช่อดอกตัวผู้ออกจากได้น้ำหนักประมาณ 1,066 กิโลกรัมหรือประมาณ 18 - 20 ช่อต่อ 1 กิโลกรัม (โดยการสุ่มตัวอย่าง) และจะได้น้ำหนักต้นสดหลังจากหักฝักแล้วประมาณ 4,737 กิโลกรัม หรือประมาณ 4 - 5 ต้นต่อ 1 กิโลกรัม (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 1 แสดงการใช้เมล็ดพันธุ์ผลผลิตและรายได้จากการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน

ชื่อเกษตรกร	รุ่น	วันปลูก	พื้นที่ปลูก ไร่	พันธุ์ที่ปลูก	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	รายได้เฉลี่ย (บาท/ไร่)
1. นายสมบัติ ศรีสุขจร	1	28 มค. 32	15	โพโอเนีย # 3272	678	1,943.67
	2	10 กพ. 32	11	โพโอเนีย # 3272	711	1,823.18
	3	15 กพ. 32	11	โพโอเนีย # 3272	582	1,511.59
	4	22 กพ. 32	11	โพโอเนีย # 3272	676	1,737.50
	5	1 มีค. 32	5	โพโอเนีย # 3272	332	1,096.60
	6	6 มีค. 32	15	โพโอเนีย # 3272	910	2,732.20
				เฉลี่ย	648.17	1,807.46
2. นายอำนาจ สารกล้า	1	13 มค. 32	5.5	แบชิตค # 1	1,100	3,300.00
	2	17 มีค. 32	5.5	แบชิตค # 1	1,374	4,122.00
	3	20 ทค. 32	5.5	สุวรรณ 3	1,000	2,250.00
				เฉลี่ย	1,158	3,224.00
3. นางปราณี บัวบุตร	1	11 มค. 32	.75	แบชิตค # 1	1,995	5,985.33
	2	13 มีค. 32	.75	แบชิตค # 1	1,561	4,293.67
	3	20 ทค. 32	.75	สุวรรณ 3	1,160	3,480.80
				เฉลี่ย	1,572	4,586.33
4. นายคชย ขอมปรากฏ์	1	10 มค. 32	1.25	แบชิตค # 1	2,160	6,480.00
	2	12 มีค. 32	1.25	แบชิตค # 1	1,640	4,510.00
	3	18 ทค. 32	1.25	สุวรรณ 3	1,276	2,872.80
				เฉลี่ย	1,692	4,620.93
				เฉลี่ยทั้ง 4 ราย	1,267	3,559.68

ตารางที่ 2 แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดมีก่อนเฉลี่ยในพื้นที่ 1 ไร่ (บาท/ไร่)

ชื่อเกษตรกร	รายการ				รวม
	ค่าเตรียมดิน	ค่าเมล็ดพันธุ์	ค่าปุ๋ย	ค่าสารเคมี	
1. นายสมบัติ ศรีสุขจร	244.17	127.16	358.25	30.12	1,246.76
2. นายอำนาจ สารคล้าย	83.33	250.76	279.59	34.33	1,221.12
3. นางปราณี บัวบุตร	63.33	148.89	433.33	-	1,397.78
4. นายค้อย ขอมปร่างค์	61.33	233.36	480	-	1,640
เฉลี่ยทั้ง 4 ราย	113.04	190.04	387.79	16.11	1,376.42

ตารางที่ 3 แสดงต้นทุนในการผลิตและผลตอบแทนเฉลี่ย/ไร่

ชื่อเกษตรกร	รุ่น ที่	พื้นที่ ปลูก (ไร่)	รายจ่ายเฉลี่ย/ไร่ (บาท)	รายได้เฉลี่ย/ไร่ (บาท)	กำไรสุทธิเฉลี่ย/ไร่ (บาท)
1. นายสมบัติ ศรีสุขขร	1	15	1,299.50	1,943.67	644.17
	2	11	1,392.75	1,823.18	430.43
	3	11	1,130.47	1,511.59	381.12
	4	11	1,162.34	1,737.50	575.16
	5	5	887.65	1,096.60	208.95
	6	15	1,607.82	2,732.20	1,124.38
	เฉลี่ย		1,246.76	1,807.46	560.70
2. นายอำนาจ สารคล้าย	1	5.5	667.50	3,300.00	2,632.50
	2	5.5	1,567.67	4,122.00	2,554.33
	3	5.5	1,428.18	2,250.00	821.82
	เฉลี่ย		1,221.12	3,224.00	2,002.88
3. นางปราณี บัวบุตร	1	.75	1,320.00	5,985.33	4,665.33
	2	.75	1,120.00	4,293.67	3,173.67
	3	.75	1,753.34	3,480.80	1,727.46
	เฉลี่ย		1,397.78	4,586.33	3,188.55
4. นายคอย ขอมปรากฏ์	1	1.25	1,628.00	6,480.00	4,852.00
	2	1.25	1,756.00	4,510.00	2,754.00
	3	1.25	1,536.00	2,872.80	1,336.80
	เฉลี่ย		1,640.00	4,620.93	2,980.93
	เฉลี่ย 4 ราย		1,376.42	3,559.68	2,183.26

ตารางที่ 4 แสดงน้ำหนักส่วนต่าง ๆ ของต้นข้าวโพดฝักอ่อนระยะเก็บเกี่ยว (อายุประมาณ 50-60 วัน)

ผลผลิต	ข้าวโพด 1 ต้น (%)	ข้าวโพดพื้นที่ 1 ไร่ (กก.)	มูลค่า (บาท/ไร่) (คำนวณตามราคาซื้อขายได้)
1. น้ำหนักฝักข้าวโพด + เปลือก	16.28	1,009.41	2,524.00
2. น้ำหนักฝักข้าวโพดเปลือกเปลือก	2.33	143.33	4,300.00
3. น้ำหนักช่อดอกตัวผู้	13.95	1,066.00	200.00
4. น้ำหนักเปลือกฝักและไหม	13.95	858.00	350.00
5. น้ำหนักต้นหลังตัดฝัก	53.49	4,373.000	300.00
รวม	100.00	7,449.74	7,674.00

สรุปผลการศึกษาและคำแนะนำ

จากผลการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนเพื่ออุตสาหกรรมในพื้นที่เป้าหมาย ตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าเป็นพืชช็อกชนิดหนึ่งที่จะช่วยเสริมรายได้แก่เกษตรกรที่ปลูกอ้อยเป็นหลัก และแนวโน้มว่าจะเป็นที่ยอมรับของเกษตรกรข้างเคียงและต่างท้องที่ซึ่งมีสภาพพื้นที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งได้ยึดรูปแบบวิธีการปลูก การดูแลรักษา ตลอดจนการติดต่อกับโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปให้เข้าไปรับซื้อผลผลิตลักษณะเดียวกัน โดยได้ขยายพื้นที่ปลูกไปแล้วประมาณ 188 ไร่ ใน 5 หมู่บ้าน

สรุปคำแนะนำเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนเพื่ออุตสาหกรรม

1. ควรเริ่มต้นจากแปลงขนาดเล็กเพื่อ เป็นการฝึกความชำนาญไปก่อนจนมั่นใจ ทั้งในด้านการจัดการแรงงาน และปฏิบัติดูแลรักษาได้ดีแล้วจึงค่อยขยายออกเป็นแปลงใหญ่
2. เกษตรกรแต่ละรายควรปลูกอ้อยให้เกิน 5 ไร่ต่อ 1 ครั้ง และควรปลูกด้วยความปรารถนาเพื่อให้ผลผลิตต่อไร่สูง ซึ่งจะดีกว่าการปลูกมากแล้วได้ผลผลิตต่ำ เพราะดูแลปฏิบัติไม่ทั่วถึง
3. เกษตรกรควรเตรียมบ่อน้ำสำรองไว้ใช้ในข่วงเดือนมกราคม ซึ่งมักจะมีการซ่อมคลองชลประทาน สำหรับรายที่ไม่มีบ่อน้ำสำรองจะต้องประสานงานกับสำนักงานชลประทาน เพื่อทราบข่วงการปล่อยน้ำที่แน่นอน และวางแผนการปลูกให้เหมาะสมเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำหรือไม่ให้เกิดขาดน้ำในช่วงหนึ่งข่วงใดต่อไป
4. เกษตรกรควรใช้พันธุ์ข้าวโพดที่ให้คุณภาพของฝักได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของโรงงาน เพื่อขจัดปัญหาผลผลิตไม่ได้คุณภาพ และโรงงานไม่สามารถรับซื้อได้
5. เกษตรกรควรสร้างเสริมประสบการณ์และความชำนาญ ในระยะต่าง ๆ ของการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน ตั้งแต่เริ่มปลูกการถอนแยก การใช้สารเคมีคุมวัชพืช การให้น้ำ การช่อดอกตัวผู้ระยะเก็บฝักที่ได้คุณภาพไม่อ่อนหรือแก่เกินไป เพื่อสร้างฝักที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐาน ที่โรงงานต้องการ โดยต้องพิจารณาถึง ผลประโยชน์และการพึ่งพาซึ่งกันและกันเป็นที่ตั้ง

โดยสรุปการศึกษาวิจัยที่ได้ดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์และได้นำเสนอไว้ในที่นี้ ยังมีบางส่วนที่ยังมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการซ้ำในปีต่อไป เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำและยืนยันได้แน่นอนมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามข้อมูลที่ได้นี้อาจนำไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนการปลูกข้าวโพดฝักอ่อนเพื่ออุตสาหกรรม บรรจุกระป๋องหรือแช่แข็งเพื่อการส่งออกได้ เป็นอย่างดีในระดับหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กองบรรณาธิการเฉพาะกิจฐานเกษตรกรรม 2530. ข้าวโพดฝักอ่อน สำนักพิมพ์ฐานเกษตรกรรม กรุงเทพฯ
- ชลิต พุทธิพิทักษ์กุล และคณะโรงงานอุตสาหกรรมการเกษตร ศรีพูนทรัพย์เทรดดิ้ง จำกัด 2532 อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
- วิเชียร ศะศิประภา และสมบัติ นิมเงิน 2532. ข้อมูลที่น่าสนใจในการปลูกข้าวโพดฝักอ่อน หน่วยวิจัยและพัฒนาระบบการทำฟาร์มสุพรรณบุรี
- สถาบันวิจัยการทำฟาร์ม กรมวิชาการเกษตร 2532. การปลูกข้าวโพดฝักอ่อนแบบครบวงจรที่จังหวัดราชบุรี